

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/23758,Uczniowski-Komitec-Oporu-Spolecznego-w-Boleslawcu.html>
2023-01-26, 23:37

Uczniowski Komitet Oporu Społecznego w Bolesławcu

Uczniowski Komitet Oporu Społecznego w Bolesławcu, organizacja utworzona na pocz. 1982 przez uczniów szkół średnich: Bogusława Frydrycha (ps. Bekler) z Zespołu Szkół Górniczych, Dariusza Góreckiego (ps. Różycki) i Arkadiusza Urbana (ps. Mirecki) z LO. Miała dwa kręgi, do których po uprzedniej obserwacji wprowadzano nowych uczestników: 1. krąg czynnych działaczy zajmujących się drukiem i kolportażem wydawnictw i ulotek oraz biorących udział w akcjach kolportażowo-ulotkowych, malowania haseł na murach (zaangażowanych było ok. 40 osób, a przez cały okres działalności UKOS ok. 60 osób); 2. krąg osób związanych luźno z UKOS (przez cały okres ok. 40 osób). Ogółem przez 7 lat działalności w obu kręgach struktury działało ok. 100 uczniów, m.in. Jan Adamarczuk, Andrzej Bartoch, Mieczysław Cacuba, Grzegorz Gach, Jerzy Herbut, Przemysław Idzikowski, Mariusz Jankowski, Dariusz Jancelewicz, Janusz Jędzierowski, Anna Klementowska, Grzegorz Klementowski, Arkadiusz Kowalczyk, Józef Kryspin, Marek Kwaśniak, Krzysztof Macała, Mariusz Olczak, Mirosława Polańska, Adam Rogacki, Krzysztof Smusz, Przemysław Staniszewski, Katarzyna Szewczuk, Wojciech Szewczuk, Krzysztof Wiaderny. Celem prowadzenie oporu społecznego przeciw WRON i polityce władz, dążenie do wyprowadzenia z kraju wojsk Armii Radzieckiej i odzyskania niepodległości; kierowano się nauczaniem ks. Jerzego Popiełuszki. Działacze identyfikowali się z programem SW oraz PPN. Członkowie UKOS, którzy po zakończeniu nauki w szkołach średnich podejmowali studia, często angażowali się w działalność podziemną SW, PPN i NZS. UKOS wydawał „Komunikaty”/„Komunikaty Specjalne” (czasami sygnowane z Tajną MKK w Bolesławcu), kartki pocztowe i ulotki ze stempli o tematyce religijnej, solidarnościowej („Solidarność żyje walczy zwycięży”), informacyjno-propagandowe,

np. informujące o organizowanych mszach za Ojczyznę, przypominające o wydarzeniach III 1968, XII 1970 i 1981, VI 1956 i 1976, rocznicach 3 V, 31 VIII, 11 XI i 16 XII, postaciach historycznych i organizacjach konspiracyjnych z okresu zaborów i II wojny światowej oraz wzywające do bojkotu wyborów VI 1984, X 1985 i VI 1988. Przeprowadzono akcje pisania hasel na murach („Wrona skona”, „Precz z komuną”, „Solidarność”, „SB - Gestapo”) oraz symboli „S” i SW. Kolportaż podziemnych wydawnictw sprowadzanych (za pośrednictwem kanałów kolportażowych Tajnej MKK w Bolesławcu) gł. z Wrocławia, m.in.: „Z Dnia na Dzień”, „Solidarność Walcząca”, „Biuletyn Dolnośląski”, „Wyrostek”, „Solidarność Podziemna”, „Mała Polska”, „Bez Dekretu”, broszury i książki gł. o tematyce historycznej, kazania ks. Jerzego Popiełuszki. Wytwarzano ulotki (stemple z gumek) propagandowe (od kilku do kilkunastu tys. egz.), 13 X 1985 udział działaczy UKOS w akcji liczenia frekwencji wyborczej w lokalach w Bolesławcu (akcja zorganizowana i koordynowana przez RKS Dolny Śląsk). Uczestnictwo w pielgrzymkach na Jasną Górę. W celu pozyskania środków pieniężnych na własne akcje ulotkowe i plakatowe oraz na działalność Niezależnych Organizacji Uczniowskich i SW wytwarzano i kolportowano wśród uczniów w Bolesławcu, Zakładach Górniczych Konrad w Iwinach (uczniowie mieli tam praktyki), Wrocławiu i Opolu kalendarze, cegiełki i ulotki w formie fotografii o tematyce historycznej (projekt A. Urban ps. Wernyhora) sygnowane przez Uczniowską Fotograficzną Oficynę (UFO) i Niezależną Agencję Fotograficzną Unia (NAF UNIA) produkowane przez M. Cacubę w nakł. 500-3000 egz. Pod koniec l. 80. G. Klementowski pozyskiwał od żołnierzy radzieckich świece dymne, które nast. przekazywał D. Góreckiemu studiującemu w Krakowie, gdzie używano ich w czasie manifestacji. Od 1984 A. Urban przywoził z Wrocławia i Lublina do Bolesławca m.in. wydawnictwa Agencji Wydawniczej SW, wydawnictwa emigracyjne, m.in. Editions Spotkania i Instytutu Literackiego w Paryżu. Nawiązał też kontakty m.in. z Międzyszkolnym Komitetem Oporu we Wrocławiu i FMW w Poznaniu.

Zamawiano także msze w bolesławieckich kościołach (np. 14 V 1984 w rocznicę śmierci Grzegorza Przemyka w kościele

Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny czy 1, 3 V i 11 XI 1986).

IV 1985 w zw. z akcjami ulotkowymi liczne przesłuchania uczniów szkół średnich przez SB. X 1985 podczas kolportażu ulotek wzywających do bojkotu wyborów do Sejmu PRL zatrzymany M. Kwaśniak, 28 I 1986 Sąd Rejonowy w Bolesławcu przekazał sprawę Szkolnej Komisji Wychowawczej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących tamże. 25 IV 1986 we Wrocławiu podczas rutynowej kontroli patrol MO przeszukał A. Urbana, znajdując wydawnictwa podziemne, A. Urban aresztowany, tego samego dnia przeprowadzono rewizję w jego mieszkaniu w Bolesławcu, 26 IV wyrokiem Sądu Rejonowego Wrocław-Fabryczna w trybie przyspieszonym skazany na 7 mies. pozbawienia wolności, 14 IX 1986 zwolniony na mocy amnestii.

Działacze UKOS koordynowali akcje z Tajną MKK w Bolesławcu, gł. z Janem Filipkiem, Zbigniewem Razikiem i Anną Gałaszczak. Współpracowali także m.in. z Czesławem Kucharewiczem (pracownikiem ZG Konrad w Iwinach), nauczycielami Ludwikiem Glazerem, Danutą i Czesławem Maślickimi oraz ks. dziekanami Władysławem Rączką z parafii Wniebowzięcia NMP i Edwardem Boberem z parafii Matki Bożej Nieustającej Pomocy, proboszczami Józefem Gołębiowskim z parafii Chrystusa Króla i Władysławem Karwackim z parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa, a także wikariuszem ks. Zbigniewem Traczem z parafii Wniebowzięcia NMP.

Między poł. 1988 a 1989 działający w UKOS uczniowie zaczęli prowadzić akcje pod szyldem PPN, NZS i SW. Po wyborach 4 VI 1989 działalność UKOS wygasła, niektórzy działacze, absolwenci szkół średnich, reaktywowali struktury „S” w zakładach pracy (np. B. Frydrych w Zakładach Aparatury Próżniowej w Bolesławcu), inni włączyli się w życie polityczne, angażując się w PPN i ZChN.

Mariusz Olczak | Łukasz Sołtysik

[Region Dolny Śląsk](#), [Region Jelenia Góra](#), [Bolesławiec](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)